

Het risico op een astma-exacerbatie kan voorspeld worden door gebruik te maken van de ACQ-vragenlijst

Bron: Meltzer EO, Busse WW, Wenzel SE, et al. The composite score of the Asthma Control Questionnaire (ACQ) predicts patients' risk for asthma attacks over the following two weeks. The Journal of Allergy and Clinical Immunology 2011;127:167-72.

Auteur: dhr. dr. F.W.J.M. Smeenk, longarts, Catharina Ziekenhuis, Eindhoven

(Ned Tijdschr Allergie & Astma 2011;2:65-6)

Uit onderzoek blijkt dat bij veel astmapatiënten geen adequate controle bereikt wordt van hun ziekte. Verontrustend was dat 50% van de patiënten met ernstige symptomen toch van mening was dat hun astma voldoende onder controle was.¹ Voor behandelaars is het daarom van groot belang patiënten te kunnen identificeren bij wie de ziekte onvoldoende onder controle is en die een verhoogde kans hebben op het krijgen van een exacerbatie. Een simpele vraag als "Hoe gaat het met u?" volstaat daarbij kennelijk niet.

Melzer et al. hebben onderzocht of de uitkomst van de *Asthma Control Questionnaire* (ACQ) van waarde zou kunnen zijn bij het voorspellen van een exacerbatie bij patiënten met astma.² In een onderzoek dat eerder in dit tijdschrift is gepubliceerd werd de waarde van deze ACQ aangetoond voor het differentiëren tussen patiënten mét en zonder adequate symptoomcontrole.³ De ACQ is een zevenitemvragenlijst waarbij patiënten gevraagd wordt zich te herinneren hoe ernstig de klachten de afgelopen week geweest zijn op het gebied van nachtelijke klachten, klachten tijdens het wakker worden, de mate van beperking tijdens dagelijkse activiteiten, de mate van kortademigheid, het al dan niet hebben van een piepende ademhaling, de mate waarin 'rescue'-medicatie gebruikt moest worden, gecombineerd met een score van de prebronchodilatatoire FEV₁ als percentage van de voorspelde waarde. Naarmate men minder of meer klachten heeft en de FEV₁ sterker afwijkend is, kan men op elk item 0-6 punten scoren. De samengestelde score wordt berekend door het totaal door 7 te delen. De schaal van deze samengestelde ACQ-score loopt aldus van 0-6. Een ACQ-score van 1,5

wordt beschouwd als de beste discriminator tussen goed en niet goed gecontroleerd astma.

In dit onderzoek analyseerden de auteurs de data van 292 patiënten (18-65 jaar, gemiddelde leeftijd 41 jaar) met matig tot ernstig astma die meededen aan een 12 weken durend onderzoek met een IL-4-antagonist. Van de deelnemers werd bij aanvang van het onderzoek en vervolgens elke 2 weken gedurende een periode van 16 weken de ACQ-score bepaald. In totaal hadden 31 patiënten gedurende de studieperiode elk 1 exacerbatie. Na correctie voor leeftijd, ras, geslacht en lengte bleek dat elke punt toename op de ACQ-schaal gepaard ging met een hazard ratio (HR) van 1,5 (95%-betrouwbaarheidsinterval: 1,03-2,2; p: 0,035) op een exacerbatie in de volgende periode van 2 weken. Analyse van de individuele componenten waaruit de ACQ is opgebouwd leverde eenzelfde beeld op, maar met lagere HR's, namelijk van 1,1 tot 1,3. De uitgangswaarde van de ACQ bleek niet gecorreleerd te zijn met het risico op het doormaken van een exacerbatie gedurende de studie.

Deze resultaten bevestigen de bruikbaarheid van de ACQ zowel in klinisch onderzoek als in de dagelijkse praktijk. Een cruciale vraag die door dit onderzoek helaas niet beantwoord wordt, is of dit instrument, als het in de dagelijkse praktijk gebruikt zal gaan worden voor het aanpassen van de therapie conform de vigerende richtlijnen, exacerbaties kan voorkomen in vergelijking met gebruikelijke begeleiding van astmapatiënten zoals die vandaag de dag plaatsvindt. Toekomstig onderzoek zal dit moeten gaan uitwijzen.

Referenties

1. Rabe KF, Vermeire PA, Soriano JB, Maier WC. Clinical

management of asthma in 1999: the Asthma Insights and Reality in Europe (AIRE) study. Eur Respir J 2000;16:802-7.

2. *Meltzer EO, Busse WW, Wenzel SE, Belozeroff V, Weng HH, Feng J, et al. Use of the Asthma Control Questionnaire to predict future risk of asthma exacerbation. J Allergy Clin Immunol 2011;127:167-72.*

3. *Nieuwenhof L van den, Schermer TRJ, Eysink P, Halet E, Weel C van, Bindels PJ, et al. Kan de 'Asthma Control Questionnaire' (ACQ) gebruikt worden om astmapatiënten met en zonder goede symptoomcontrole van elkaar te onderscheiden? Ned Tijdschr Allergie 2008;8:3-12.*